РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“

16.1.2025 г.

X ДАБДП 01-16-1/16.01.202...

документ
регистриран от:
Signed by: DESISLAVA ALEKSANDROVA ANGELOVA

ДО
КМЕТОВЕТЕ НА ОБЩИНИ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д-Р СВЕТЛОЗАР ПАТАРИНСКИ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
БЪЛГАРСКАТА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
E-mail: ceo@bfsa.bg

КОПИЕ ДО:
Г-ЖА СИЛВИЯ ГЕОРГИЕВА
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
E-mail: namrb@namrb.org

Относно: Предприемане на превантивни мерки и подобряване на координацията между отговорните органи и звена в Република България за недопускане възникването на пътнотранспортни произшествия по пътищата на страната в резултат от излизане на селскостопански животни на пътя

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Във връзка със случаите на неконтролирано движение на селскостопански животни в обхвата на пътищата, създаващо непосредствена опасност за участниците в движението, в рамките на своята функционална компетентност на специализиран орган към Министерския съвет за ръководство, координиране и контрол на политиката за повишаване

на безопасността на движението по пътищата, Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата" (ДАБДП) изразява следното становище:

През последните години в Република България са възникнали голям брой пътнотранспортни произшествия, свързани с излизането на пасищни животни на републиканската или на общинската пътна мрежа, в резултат от което са били причинени сериозни материални загуби, включително и загуба на човешки живот и причинени тежки наранявания. Това са изключително тревожни данни и големи загуби за обществото ни.

В изпълнение на своите правомощия, ДАБДП с писмо, изх. № 01-57 от 04.02.2021 г., е изпратила до кметовете на общини методически указания по този въпрос от висока обществена значимост, които и към настоящия момент следва да бъдат изпълнявани като относими и приложими. В съответствие с правомощията, определени в Закона за местното самоуправление и местната администрация и Закона за движението по пътищата (ЗДвП), в писмото се акцентира на необходимостта от предприемането на превантивни действия за недопускане създаването на условия за пътнотранспортни произшествия с пасищни животни.

Препоръчва се *провеждане на инструктажи на земеделските стопани* за недопускане на излизането на животни или стада в обхвата на пътищата от републиканката и общинска пътна мрежа. При провеждането на инструктажите следва да се обърне и внимание за отговорността, въведена в чл. 106, ал. 1 от ЗДвП, съгласно който водачите на пътни превозни средства с животинска тяга, на животни или на стада трябва непрекъснато да направляват животните, така че да не създават пречки и опасности за движението, и да не ги оставят без надзор в обхвата на пътя. Съответната санкция за допуснатото нарушение е регламентирана в чл. 184, ал. 1, т. 1 от ЗДвП , а именно, че водач на впрегатни, товарни или ездитни животни или на стада, който наруши правилата за движението по пътищата, се наказва с глоба от 30 лв.

Обръщаме специално внимание на разпоредбата на чл. 50 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), съгласно която, за вредите, причинени от животни, отговарят солидарно собственикът и лицето, под чийто надзор те се намират. Тези лица отговарят и когато животното е избягало или се е изгубило.

Съгласно постоянната съдебна практика, за да е налице фактическият състав на отговорността по чл. 50 ЗЗД и да се ангажира отговорността на собственика или на лицето, под чийто надзор се намират животните, е необходимо да са налице следните елементи - причинени вреди /имуществени и неимуществени/ от животни, които вреди да са в причинно-следствена връзка с поведението на животните, като отговорността по чл. 50 ЗЗД не се обуславя от вината на отговарящите - собственикът или надзиращият, а от връзката между вредите и поведението на животните.

Отговорността за вреди от животни по чл. 50 ЗЗД е безвиновна. Тя не изисква животното да е носител на някакви особени качества, нито да е източник на повишена опасност, като отговорност се носи и когато то не е агресивно /в този смисъл е Решение №

249/24.09.2012 г., по гр. д. № 1450/2011 г. на III гр. отд. на ВКС/. Собственикът на животните черпи благоприятните последици от притежанието на животните, респ. върху него следва да бъдат и неблагоприятните последици, настъпили вследствие на поведението им. Той отговаря за поведението на животните, поради което са налице предпоставките за ангажиране на отговорността му. Отговорността на собственикът и лицето, под чийто надзор се намират животните, може да бъде ангажирана, без виновно поведение при осъществяване на надзора над животното, като тази отговорност има гаранционно обезпечителен характер. *Отговорността по чл. 50 ЗЗД е налице и когато не съществува техническа възможност за пълното обезопасяване на животното*. За да се ангажира отговорността на лицата чл. 50 от ЗЗД, следва да се установят общите предпоставки, при които за определено лице би възникнала деликтна отговорност, както и допълнителният факт на причиняване на вредите от животно, което е под негов надзор. За да се приеме, че едно животно е под надзор, е достатъчно да се има предвид наблюдение, грижа, отговорност. Ето защо, независимо, че в паспорта на съответното животно като собственик е вписано определено лице, след като и други лица са полагали грижа за него, те също са материално легитимирани да отговарят по предявените искове. Нещо повече, тяхната отговорност е солидарна на основание чл. 53 от ЗЗД.

ДАБДП отново обръща внимание за осъществяващата се паша на терени, попадащи в обслужващата зона на пътищата, и необходимостта съответните органи да бъдат своевременно сезирани с нарушението и при констатиране на нередности, да се вземат съответните мерки.

От друга страна появата на селскостопански животни на пътното платно по републиканските и общински пътища не е в резултат на необезопасяване на пътищата, а на безконтролното им пускане от техните стопани. Животните са оставени да се придвижват свободно, без осъществяване на необходимата грижа и надзор, без пастир и основно поради тази причина нанасят вреди.

Разрешаването на проблема с установеното безконтролно придвижване на селскостопански животни е в стриктното прилагане на приложимата нормативна уредба, както и осъществяването на контрол за изпълнението на въведените забрани по Закона за защита на животните (ЗЗЖ), Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД), Закона за опазване на селскостопанската продукция, съответните наредби, приети от общинските съвети, за обема на животновъдната дейност и местата за отглеждане на селскостопански животни по смисъла на Закона за животновъдството на територията на съответната община.

Задължение на собствениците на селскостопански животни е да не допускат появата им на неподходящи места и да не ги оставят без грижа и надзор, а контролът за изпълнение е вменен на съответните общини и на Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ).

Съгласно разпоредбата на чл. 41 от ЗЗЖ, безстопанствените животни се настаняват от органите на местната власт в приюти, регистрирани по Закон за ветеринарно медицинската дейност. Кметовете на населени места отговарят за дейността на приютите.

По отношение на изоставяне на животни на територията на общината контрола се осъществява от органите на местната власт на основание чл. 59, ал. 3, т. 1 от ЗЗЖ.

Контролни органи по прилагането на ЗЗЖ са кметовете на съответните общини и БАБХ. Те могат да установяват самоличността на собственика на животните и да налагат санкции.

В изпълнение на чл. 133, ал. 1 от ЗВД, общинските съвети определят с наредба обема на животновъдната дейност и местата за отглеждане на селскостопански животни по смисъла на Закона за животновъдството на територията на съответната община. На основание чл. 133, ал. 2, т. 7 от ЗВД, кметовете и кметските наместници са длъжни да предприемат мерки за недопускане на свободно движение на животни по улиците на населените места.

Съгласно чл. 139а, ал. 3 от ЗВД, при установяване на нарушение по т. 7, официалните ветеринарни лекари незабавно уведомяват писмено директора на съответната ОДБХ, който издава разпореждане по образец за отнемане на животните в полза на държавата и умъртвяването им на място определено от директора на ОДБХ и насочването им за обезвреждане в обект за обезвреждане на странични животински продукти. В ал. 8 на чл. 139а изрично е регламентирано какво следва да бъде направено и при установяване на безстопанствени селскостопански животни. В тази хипотеза се прилага редът по ал. 3 – 7, т.е. отнемане на животните в полза на държавата, умъртвяването им по определения ред и обезвреждане.

В допълнение в чл. 39, ал. 1 от Закона за опазване на селскостопанското имущество (ЗОСИ) е регламентирано, че добитък, пуснат в селскостопански земи в нарушение на законни разпоредби, когато е собственост на гражданин или на неизвестно лице, се задържа от органите на полската охрана. В ал. 2 е определено, че когато добитъкът не бъде потърсен в 14-дневен срок от задържането или ако в 7-дневен срок от уведомяването собственикът не заплати разноските по храненето и гледането на животните и дължимото обезщетение за причинените вреди, те се продават от общинския съвет на публична продан. От получената сума се удържа дължимото обезщетение за причинени вреди, разноските по гледане и хранене на животните, както и евентуалната глоба. В изпълнение на ал. 3 на чл. 39 от ЗОСИ, ако в срок 3 месеца от съобщението, когато собственикът на животните е известен, и 6 месеца от деня на продажбата, когато собственикът е неизвестен, той не се яви, за да получи остатъка от сумата, последната се внася в приход по извънбюджетната сметка за опазване на селскостопанското имущество.

На основание чл. 44 от ЗОСИ, наказателните постановления и заповедите за определяне на обезщетения по този закон се издават от министъра на земеделието и храните и от кмета на общината по актове, съставени от определени от тях длъжностни лица, а по актове, съставени от полската охрана или от служители на МВР - от кмета на кметството.

В заключение и в рамките на своята компетентност, ДАБДП остава на разположение за обсъждане на възможни мерки за подобряване безопасността на движението по пътищата на Република България, включително и за започването на процедури за извършване нормативни промени, ако се приемат за необходими.

Предварително Ви благодаря за оказаното съдействие.

С уважение,

16.1.2025 г.

X

Signed by: Malina Valentinova Kroumova

МАЛИНА КРУМОВА

Председател

на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата"